

Арсен КАНОКОВ:

Жаш төлөго болушурга не заманда да хазырмыз

Ахыры. Алы 1-чи беттеди.

Республиканы Парламентинде да Жаш төлөго палата куурду. Республиканын төртүнчү чыгарды. Жаш депутатка законна чыгарууда биринчи атамаларында жетишимге болурдыкты. Битеу бу шартта жадаама баш турмаганын, алга иттингерин, тугуан жерлерин айнытууа юлюштерин кышорыаа жүрөгөнөрин көргөзөтөди. Мен анга бек кыуанам.

«Кесерини бизеслерин ачаргаа сойгөн жаш адамлаы уа болушурга этидеди? Республикада жаш адамлаы иш бала жалчытууа а не хаа алаа? Ишселери саны республикада азаа бардыра-арт беш жылда

ала ою көрөгө (32,9 миңден 11,7 миңгине) дери негда ишлерге жаууру адилемди 2,9 процентин дери». Ишселкиден куугутуну мадарлары республиканы айнытуу 2030 жылга дери жарашдырылган стратегиясында кибик, жуукку беш жылда айнытуу панларында да белгилениди. Республиканы инвестиция планына кичи жүздөн артык проект киреди. Аладан жыйырмадан артыгы округну айнытуу программасына кышорунгандыла. Ана жашауда бардырысалса, жангы ички жерге анаргаа онг чыгарыкды.

Жаш адамла, ким не береди деп сактылап турмай, заманларыно бошуна оздумай, хунерликтерин, оазумуларын бизнес куурап негда бир башха ишде

жайырланса бек иги болушурга. Жаш төлөго бир жеринде тохтай билгенди, алаа башларынды кеп торлоо башламчылыкта, ниетле кынайдыла, ма алааны жашауда бардырырга керекди. Кертиди, бир ишти башлау юнон, ал кезиуде аха болушурга да көрөди. Биз болушурга не заманда да хазырбыз. «Кыабарты-Малкхары Республикада гитче эмда орталык предпринимательствону айнытуу эмда болушурга этиню» республиканы программасына көре кеслерини ишлерин башларга сойгөн жаш эмданлагга торлоо-торлоо онгла бериледице. Он санда «Предприниматель ишти мурдорлары» деген кышка курала каргарт салым бардырылады. «Предприниматель ишти шындою

аамаллары» деген программа ишлейди, бек иги бизнес башламчылыкны сайлау жана баш конкур бардырылади. Анда хорлаганлагга проектерин жашауда бардырырга 300 миң сомга дери бериледи. Биюгоналге КЭМР-де төрт бизнеспунктор ишлейди. Ма алада тамамланган баш маганаыи ишледи бирлери - хахасы консулгация болушурга береди.

Кыабарты-Малкхарда бек хахасы хунери да төлө бооп келеди, ала айны юнон, биз мында ары да кыолубуздан келгени артык тоюлобуз.

«Аргументи и факты-Северный Кавказ» газетден.

Итога

Көрюмдөлю онбир процентге ёсгендице

Кыабарты-Малкхары Экономиканы айнытуу сатуу-алуу министрствосуну пресс-службасында билдиргенден көрө, юсюбоздеги жылы алындын сентябрь айга дери бизни республиканы социально-экономика жангы бла айнытуу иторлары чыгарыгандыла. Тогуз айны ичине жер тобоюнде байлыканы кызыуда, жарашдырычу производствода эм электро-июнон, сууну, газны чыгарууда бла юлюшиде 26532 миллион сом багысы иш этигенди негда он кезиге промышленный производствону өлчөми 1,7 процентге ёсөди.

Жибергени төвөрланы арасында жарашдырычу промышленностуну өлчөми 19360 миллион сомду, Озган жылы бу кезиге бла төнгөшдиргенде, он 99,9 проценттуу болган. Электроиюн, газ эм суу 7488,2 миллион сом багысы чыгарылып юлюшингендице. Бу көрюмдөлю баштырыкчыладан ёсө бийикдице. Ички битиу торлюлеринде болган милюк 20028 миллион Курулуш жангы бла да алауу иш болганды. Бу кезиге 2693ми

гандыла. Есоу бытырдан ёсө1,6 процентте кеп болганды. Биринчи октябрьге 318,9 миң тонна мизруе жыйганды. Картофу тирликчилиги уа бийик болганды: хар гектардан 161 центнер алынганды.

Малланы саны битиу мюкледе да былай бир болганды: тууара 251 миң, ол санда ийнекте 120 миңден көп, эчкиле бла кюйла 358 миң, тонгула 53,3 миң. Озган жылы бу кезиге бла төнгөшдиргенде, аланы барысына да көрюмдөлери көбөйгөди.

Тууарланы 76,1 проценти, ийнектени - 79,5 кюйла бла эчкиленеи - 61,5 миң тонгулаын 12,4 проценти эчки или мели мюкледеди.

Мюклине битиу торлюлеринде союлгаман аурууда тууар эм юй кынааты 55,2 миң тонна эт, 280,1 миң тонна сют эм 140,4 миллион жумуртка чыгарыгандыла. Бу көрюмдөлю да озган жылкыладан ёсө озгурдула.

Курулуш жангы бла да алауу иш болганды. Бу кезиге 2693ми

лион сом багысы ишле этилгендице, жайыларныга 174,8 миң квадрат метр жашуу журта берилгендице.

Розницада сатуу-алууну өлчөми да 6,6 процентге ёсөди. Чы-азык болмаган товарлары саны да жылдан-жылга көбөйү барды.

2011 жылы биринчи жарымында халкыга 11931 миллион сом багысы жумуш этилгенди. Ол да бытырдан ёсө 5,4 процентге ёсөди.

Багылаа юсюбоздеги жылы биринчи жарымында 5,6 процентте көтүрөлгөдице. Жашау этерге болуш аш-азык продуктулары бек аз өлчөмин багысы быйыл сентябрь айны ахырына 2172 чакылы сом болганды.

Айлык иш халгы а, орта эсеп бла алып төргөдене, бытырдан ёсө онбир процентте көтүрүлгө, 12600 сом болганды.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ЗАКОНПРОЕКТ

Республиканы аш-азык жалынчакъсызлыгыын жалчытырга

КЭМР-ни Парламентини депутатлары Кыабарты-Малкхары аш-азык кыоркууусулугуну жалчытуу жангы бла законну проектин биринчи окулууда кыабыл көргөдице. Законпроектни республиканы Провителъствону жарашдырганды.

Аны эчкилери бла депутатланы шагъерейлгенди. КЭМР-ни ол мюлк министрине орунбасары Валерий Довох былай шартта келтиргени: «2008-2012 жылда КЭМР-ни агропромышленный комплекс айнытууно юсюндөн республиканы программга хара регион аш-азык фонду кууруга 2011 жылда 15 миллион сом керекди. Андан сорда да, кырал резервге 20 миң тонна будай сатып алырга да аха блонжорго тийишлиди (ан тергеулерге керек). Бу жумушка 150 миллион сом керек болушурга».

Алай бла республиканы бюджеттен аш-азык кыоркууу

усулукуну жалчытырга 165 миллион сом керек болушурга. Законпроектде республиканы аш-азык кыоркууусулугуну жалчытууга жууялы болган кырал органлары полномочиялары белгиленгендице. Андан сорда да, халкыны аш-азык продукция бла жалчытуу жангы бла норматив-правову акти да жараштырылды. «Предприниматель ишти мурдорлары» деген кышка курала каргарт салым бардырылады. «Предприниматель ишти шындою

аамаллары» деген программа ишлейди, бек иги бизнес башламчылыкны сайлау жана баш конкур бардырылади. Анда хорлаганлагга проектерин жашауда бардырырга 300 миң сомга дери бериледи. Биюгоналге КЭМР-де төрт бизнеспунктор ишлейди. Ма алада тамамланган баш маганаыи ишледи бирлери - хахасы консулгация болушурга береди.

Кыабарты-Малкхарда бек хахасы хунери да төлө бооп келеди, ала айны юнон, биз мында ары да кыолубуздан келгени артык тоюлобуз.

«Аргументи и факты-Северный Кавказ» газетден.

миллион сом келир жылы бюджеттен салымганын белгилегенди. «Бу законну ишлеринде юсө эсе, бюджетте торнюлеу кийиргеге тоюсерлик»,- дегенди.

Спикер Чеченланы Анур а, законпроектге этиген эсертүүлөгө көрө, закон тийишлисиза союломегинен чертгенди. Ол, жууялы комитетле жыйында этиген эсертүүлөгө жыйындарын, проектин жангыдан сезон, аны эчкини окулууда тийишлисиза хазырлагга буорганды.

Резерв фондуно юсюндөн айтканда уа, анга халкын бек реклерин жалчытуу тенгли бир үн, ундан этиген затла, социальный маганаыи продуктла кирдиликте. Республикада жашаганла жайырланган аш-азык продуктаны 80 проценти кесибизни предпринимательды чыгарысалса, ол заманда КЭМР-ни аш-азык жалчытыргасы татамланганна салныктыды.

Тыканлы Фатима.

Республика кыышха хазырмыгы?

Ахыры. Алы 1-чи беттеди.

«Быйыл республика Фонддан 50899176 сом алылды. Он ахчаны 58 филиал алышдырырга эмда республиканы муниципальнай кууруларда хайырганын тынган коммуналнай ресурсланы өзгөчө алыгуу приборлары тохтадырырга кысартырга белгиленеди», дегенди Куулий улу.

Ол дагыра 2011 жылда Фонд Кыабарты-Малкхарга 444 адамны омурга жеткен юйөдөн көнүрөгө 123,6 миллион сом берлиги билдиргенди.

ры кеп болгандыла. Бек алыга Нальчикде Пролетарское шоссе орналган котельняда 18-чи октябрьде авария не сытау бла болганы билгире сойөнгөди. Куулий улуна Мустафир анга былай жууялы аны: «Кыоркууусулугуну жуорукларына буурукдан этилгени юнон чачдыры болганды эмда котельня турган меккем оолганды. Анга көрө РФ-ни Следствие комитетини КЭМР-де Следствие управлениисы Нальчик шаардаа следствие бөлүмю угонувый иш ачканды. Медицина, чачдыры, химия жангы бла экспертиза этиледи, техника документация алынганды, тигити ишле бардырылады, шагъатамаа соруула этилгенди».

Жер-жерги самоуправлененияны эмда жер-жерлени социальный-экономика айнууларыно вопро-сына жангы бла комитетини председатели Валерий Бороухову нассала бла чыгарган жерлерге халкыдан электрэнергия юнон хахкы нек көтүрөлгөдөн сор-банды. Куулий улу, алдай болган-га магынаа жөнгирди, буасърт туурала жайыларын бардырыла да «элли суу омурга» деген тартип тохтадырылганын, алаа республиканы башчылары, депутата да вебелгит этгенерин белгилегенди.

КЭМР-ни Парламентини Председатели Чеченланы Анур Куулий улуна

Мустафирге Кёбделече 2-чи номерли школу жылы бла жалчыган котельня калай ишленгени бир хурамын буорганды. Жылы болмай, сабыле школга жоркой туралды. Дагында электоратта жашауу буорган болгандылары Кыабарты-Малкхары Республиканы Парламентини кеп таргылууа келгенире да шагъагылак этгенин эсертгенди, ЖЭК-ни жангы кырал комитетине республикада бу бөлөм тынгы ишерна мадараа аталгыгына ышанганын айтканды.

Татьяна БОРОВНИСКАЯ. КЭМР-ни Парламентини пресс-службасы.

Конференция

Ахшы атламлага кёллендирген проект

«Жаш лидерле» деген жаш төлөгө болушурга этиу миллет фонду «Industrial Россияе экспедиция» проектини чечеринде «Жаш төлөго эс россеяи экономика жангытуу» аны конференция бардырылганды. Аны баш мурат - жаш адамлыны экономиканы айнытууга эслери болмуша этерге эм бизни кыралда бизнесте жетишмирини юсюндөн билдирюуне. Анга Кыабарты-Малкхары жаш төлөго биринчирини, республиканы Жаш төлөго Парламентини келечилери Гупполяны Тимур бла Арноль Доминоу кыатышкандыла.

Конференцияга жыйылганла алыга Москвага бла Москва багытасы бир куурум бийик технология предпритияларына баргандыла, алада болган бизнеспунктоно инновацияны технологияла бла шагъерейлгенгендице. Андан сорда да, аланы башчылары, төпменджерлери бла да сөлөшкөндиле.

Аны изьндан хар делегация Жамуат палатада президиумга кесияни регионуну инновация бизнес бла баймалы жетишмирини юсюндөн билдиргенди. Анга РФ-ни спорт, туризм эм жаш төлөго политика жангы бла министрине орунбасары Олег Рожков, «Жаш лидерле» фонду башчысы, Жамуат палатаны члени Мария Слободская, «Россияни туугуру» деген гитче эм орталык предпринимательствону битурсоюй жамуат организациисыны вице-президенти Андрей Корюков киргендице.

Конференцияны юсюндөн кесияни омуун айт, республиканы Парламентини Жаш төлөго палатасыны урууну эм социальный политика жангы бла комиссиясыны башчысы Гупполяны Тимур былай мероприятяла Россеяи промышленносто айнунууда артык кыатыгыны, производствода иш болууну кыыйынлыгыны эмда хайырланылган оборудувону аны эчкилени юсюндөн терс оюмуно тозовитге он бергенерин чертгенди. «Бу проект Россияи предпринимательствону бийик технологияны бек башыда болганына шагъатады. Анда жаш специалистелер айныча мадарла этилдице. Башхаа айтканда, проектте индустрия туузакка кыаргаа жаракды. Нек дегенде анга көрө РФ-ни башха-баш

ха регионларыннан жаш адамла, кыралны белгичи промышленный предпритияларына барып, сыуаларын есдоруйлыктыла. Былаада чертирге керекди, эчки эсе социальный маганаыи болган бизнесте бусагата болууну тигитиуе эм анга кыралны жанындан болушурга этиуге бейонгөди. Биз анда ахшы биллим алганбыз. Ол бизни республикада промышленностьа башха жанандан кыаргаа, инновацияны аны айнууна, логистика бла маркетингден проекте хазырлап, грантла алырга онг береди», дегенди ол.

Белгичи промышленный предпритияла эм жангы илиму техника комплекске бла шагъерейлениу, инновацияны производствого, управленига кышурго эсертөө кыатышканы РФ-ни экономиканы юсюндөн омуларны толордиргенди. Индустриализация жетишмирини, производстводо шындою болууа уа инновациялы айнытуу жангы бла сейрини есдорюуне эм жаш адамланы усталыкты сыгармачылкты, илиму жангы бла айнырга жолаа изилгеге көлөндиргенди.

КЭМР-ни Парламентини Жаш төлөго палатасы.

«Едина Россия» партияны Председатели В.В.Путинни Регион жамуат приёмниинде гражданданы приёмга алынуу 2011 жылда ноябрь айгаа графиги

Нальчик ш. Ленин ор.,48, Тел.:77-00-40

№	Тукмуу, аты, атасыны аты	Ишлеген жерлери, куулуктары	Приёмга алынуу күнү	Приёмга алынуу сагаллары
1	Афаскуев Юрий Сафарбиевич Кошев Азамат Джабраилевич	КЭМР-ни Парламентини депутаты КЭМР-ни Парламентини депутаты	01.11.2011	10.00-13.00 14.00-17.00
2	Белимов Юрий Хусеинович Азовов Виталий Владимирович	Нальчик шаарыны жер-жерли самоуправлениисы Советини депутаты Нальчик шаарыны жер-жерли самоуправлениисы Советини депутаты	02.11.2011	10.00-13.00 14.00-17.00
3	Бердов Хазратали Александрович Иванова Фатима Залимгериевна	КЭМР-ни Парламентини депутаты КЭМР-ни Парламентини депутаты	08.11.2011	10.00-13.00 14.00-17.00
4	Назаров Владимир Беталович Сокурор Олег Хачимович	Нальчик шаарыны жер-жерли самоуправлениисы Советини депутаты КЭМР-ни Парламентини депутаты	09.11.2011	10.00-13.00 14.00-17.00
5	Кожиков Артур Жамалович Шумаров Арсен Владимирович	Нальчик шаарыны жер-жерли самоуправлениисы Советини депутаты КЭМР-ни Парламентини депутаты	14.11.2011	10.00-13.00 14.00-17.00
6	Темкукулы Салихони жашы Абдул-Хаким Юанов Аслан Аксербиевич	КЭМР-ни Парламентини депутаты Нальчик шаарыны жер-жерли самоуправлениисы Советини депутаты	15.11.2011	10.00-13.00 14.00-17.00
7	Карамидов Павел Дмитриевич Тлеужев Адабий Билеулович	КЭМР-ни Парламентини депутаты КЭМР-ни Парламентини депутаты	16.11.2011	10.00-13.00 14.00-17.00
8	Жанимов Руслан Мухамедович Мамаев Мурад Касанбиевич	КЭМР-ни Парламентини депутаты Партияны жер-жерли бөлөмюно чыгышы	21.11.2011	10.00-13.00 14.00-17.00
9	Гехоляны Далматны жашы Заур Коротких Ольга Алексеевна	КЭМР-ни Парламентини депутаты Нальчик шаарыны жер-жерли самоуправлениисы Советини депутаты	22.11.2011	10.00-13.00 14.00-17.00
10	Ахаева Фаина Хажмурдиовна Саенко Татьяна Викторовна	КЭМР-ни Парламентини депутаты КЭМР-ни Парламентини депутаты	23.11.2011	10.00-13.00 14.00-17.00
11	Жанаталиев Алиий жашы Салим Ашинов Сергей Владимирович	КЭМР-ни Парламентини депутаты Нальчик шаарыны жер-жерли самоуправлениисы Советини депутаты	28.11.2011	10.00-13.00 14.00-17.00
12	Улумбаев Борис Хасанович Жеркуров Борис Хажмуратович	Нальчик шаарыны жер-жерли самоуправлениисы Советини депутаты КЭМР-ни Парламентини депутаты	29.11.2011	10.00-13.00 14.00-17.00
13	Алшев Заур Борисович Кудалев Мухамед Хамзетович	КЭМР-ни Парламентини депутаты КЭМР-ни Парламентини депутаты	30.11.2011	10.00-13.00 14.00-17.00

Адабият

Поэтни назмуларын окугузгандыла

КыМКУ-ну усталаны билгилерин есдорюу институтуна Куулий улуна Кыаисыны тууган юноно жоралганын терлеси кыуула болгандыла. Айткылык поэти назмуларын айтырга аны республиканын школларыны 9-чу-11-чи классларыны келечилери колген эдиле.

келгендице. Битеу ол затпагаа жонго с бөлгөндө эм эчки бала салганды.

Жюриге уа КЭМР-ни сыйлы артисти Шауаланы Орусбий, назмучу Муускуланы Сакинат,

залдагы адамла кез кыакмай тынгуулаыларны хахъ эди.

Аманжол халкыны Валерий Эристураны Мадина уа позте айт жазганы «Бизни Кыаисын» деген назмуун окугандан эс кеси ишлеген Куулий улуну сураты да келтиргенди.

Конкурс таматаа классланы келечилерини араларында бардырылганыкыга, анга Экинчи Чегем элини 3-чю номерли школу-ну 3-чю классны окуучулары Мамулиланы Аминат бла Байдалан Асият да жазырган эдиле. Ана назмулары орус тилде айткандыла. Кызычылыкны жыйылганла кызыуу кыралса бла ашыргандыла. Муускуланы Сакинат а алааны «Нюр» журнал бла байланышкык жорикторге чачырганды.

Алай бла журини оноу бла конкурсу Гран-приине тырныуузуу Жашууланы Алим тийиш болганды. Ол поэти «Кыама» деген назмууну хазырлаган эди.

9-чу классланы келечилерини араларында биринчи жерге жюри Даудуланы Алийжанны бла Рахаланы Русланны тийишкер көргөндү. 10-чу классланы окуучуларында экинчи жерге ала Уакылан Аизаны санагандыла. 11-чи классланы келечилерини араларында уа бек фахмулура Джалпунаны Жаннеттин төргөндиле.

Атын алтын харфла бла жаздырганды

Созайланы Галиб-Езбек Америкдан Акъ-Суудагы жуукларына кыонакыга келинди. Куулийланы Кыаисыны закчилигине, кишиликине да бюсюрге, поэти тууган юнондон аны эсертмесиине полле салганды.

Кыаисыны Тюркде, Америкада жашаган тауула, кыарачайлыла да иги таныбиз. Төрөн маганалары болган назмуларыно оюноп окуубуз,- дегенди Совай улу. - Америкада жашаганына бирге жылыла турунуубуз. Алай кезиуде Кыаисыны эсгермед да болмачуубуз. Ол милетибизин тарыхында кесини атын алтын харфла бла жаздырганы басырыгында да хахъды.

МАМАЙЛАНЫ Алий.

Конкурсуна ала, «Нюр» журналы баш редактору эм назмучу Муускуланы Сакинат сөлөшкөндиле. Ол жыйылганла Куулий улуну кесини, чыгармачылыгыно юсюндөн да көп ары сөз айтканды. Аны оюмуна көрө, Кыаисыны кеп тигизилери бюгонгю жашаууну сейир ачкылабыла.

«Кыоншуну сөз бил...» - дегенди Кыаисын. Шөндү бир бирлерине адамла алгычына иги тоюлдуло. Аны вебелли аны бу сөлөзгөн эсе бөлпюрдөди», дегенди ол.

КЭМР-ни Журналистерини союуну таматасына земствелити Шауаланы Разият, алилле Тапсаннаны Мариям эм Аптайлы Фатимат киргендице. Сагыздан артык заманыны ичинде шолчула аланы назму айткылары бла сейирсиндиргендице. Аланы бир кыауумна кеп артисте да суксылырга болуш эдиле. Сөз юнон, Жаңкохто эм Бызынты элени 11-чи классларыны окуучулары Джалпунаны Жаннети бла Рахаланы Диананы эчки белгилерчады. Кызыла поэти назмуларын окугубанда,

ТАППАСХАНАНЫ Аминат. СУРАТДА: Гран-приге тийиш болган Жашууланы Алим.